

TEHTÄVÄPAKETTI (5.–9. LK + LUKIO): KAUHUMAAN KARTTA

Mervi Heikkilä & Anne Leinonen: Kauhumaan kartta. Kirjoita jos uskallat. (Haamu 2019) | Kuvitus: Broci
ISBN 978-952-7100-69-1 | Tehtäväpaketin ovat laatineet FM, kirjailija, kirjastonhoitaja Mervi Heikkilä sekä FM, kirjailija Anne Leinonen.

HAAMUN TEHTÄVÄPAKETIT ovat vapaasti käytettävissä opetuskäyttöön. Oman Haamukoulun tuotoksia voi viedä ja katsoa muiden töitä **#haamukoulu** -tunnuksella (esimerkiksi Instagram, YouTube). Opetusmateriaalitalauksissa ota yhteys oman alueesi oppimiskeskukseen, oman koulun kirjastoon, paikalliskirjastoon tai suoraan kustantajaan. Haamun tuotantoa myyvät kustantajan lisäksi mm. Porvoon kirjakeskus (tilaukset@kirjakeskus.fi), Kirjavälitys Oy (koulut@kirjavälitys.fi) ja Kirjastopalvelu (koulukirjat@kirjastopalvelu.fi). Lisätietoa: info@aaveet.com.

Kauhumaan kartta – Kirjoita jos uskallat on kirjoitusopas kirjoittajille noin viidennestä luokasta ylöspäin. Kirja sisältää runsaasti harjoituksia, joita voi tehdä itsenäisesti tai soveltaa ryhmille ja yhteisölliseen kirjoittamiseen. Tämä opetuspaketti täydentää kirjan tehtäviä sekä antaa kirjan aihealueisiin liittyviä lukuvinkkejä ja taustamateriaalia. Kannattaa tutustua myös muihin Haamun opetuspaketteihin (haamukustannus.com/haamukoulu), monista tässä paketissa lukuvinkatuista kirjoista on tarjolla myös omia tehtäväpaketteja.

LISÄTEHTÄVIÄ

Tarinapolku 1

- Kirjoitusoppaan kansiauukeamalla on Kauhumaa kartta. Valitse kartalta 3 kohdetta.
- Kirjoita seikkailu, jossa päähenkilösi liikkuu kartalla paikasta toiseen.
- Esittele päähenkilö tapahtumapaikoille sijoitettavien tilanteiden kautta.

Tapahtumapaikka 1

Tehtävän asettaminen: kirjoita kohtaukseen vihje, mihin päähenkilön on mentävä seuraavaksi.

Tapahtumapaikka 2

Vaaratilanne: kirjoita kohtaukseen vihje, mihin päähenkilön on mentävä lopuksi.

Tapahtumapaikka 3

Mullistava käänne: kirjoita tapahtumapaikalle tarinan käännekohta, joka johtaa loppuratkaisuun. **Loppuratkaisu:** kirjoita kuvaus, miten kaikki ratkeaa. Onko loppu onnellinen vai onneton?

Tarinapolku 2

Tee tarinan avuksi ensin seuraavanlainen suunnitelma:

- Kuka päähenkilö on?
- Miltä hän näyttää?
- Missä tarina tapahtuu?
- Mistä tarina alkaa?
- Mikä on ongelmana?
- Mikä on tarinan merkittävin käänne?
- Miten tarina loppuu?

Kirjoita nyt suunnitelman pohjalta lyhyt tarina. Jos kesken kirjoittamisen suunnitelma muuttuu, voit muuttaa tapahtumien kulkua.

Sanakirja

- Nappaa kirjahyllystä sanakirja ja poimi sieltä kolme kummallista sanaa. Älä katso sanojen oikeita selityksiä, vaan keksi sanoille oma, kauhistuttava merkitys.

Kauhumaan kartta

Valitse jokin aiemmin kirjoittamasi tai suunnittelemasi tarina. Piirrä sen tapahtumapaikoista kartta samaan tyyliin kuin kirjoitusoppaan aloitusaukeamalla. Jos tarina tapahtuu sisätiloissa, voit myös piirtää talon pohjapiirustuksen.

Kauhuparaati

- Olet lenkillä myöhään illalla. Äkkiä metsästä oikealta puoleltasi lähestyy valoja. Pysähdyt ja huomaat, että sinua lähestyy kauhukulkue! Millaista väkeä kulkueessa on? Millaisia ääniä siitä kuuluu? Miltä se tuoksuu?
- Halutessasi voit kirjoittaa myös kokonaisen tarinan siitä, mitä tapahtuu, kun kulkueen jäsenet huomaavat sinut.

Se ei ollutkaan hirviö

- Kylässä liikkuu joku, jota pidetään hirviönä, mutta se ei olekaan liikenteessä pahat mielessä.
- Mikä se on, mitä se tavoittelee?
- Kirjoita lista mahdollisista vaihtoehdoista.
- Valitse yksi ja kirjoita siitä lyhyt tarina.

Se olikin hirviö

- Lue edellisestä tehtävässä kirjoittamasi tarina. Miten saisit tarinaan yllätyslopun?
- Lisää tarinaan vielä yksi kohtaus, jossa tilanne kääntyy pääläelleen, ja hirviö onkin oikea hirviö! Voit tarvittaessa poistaa osan alkuperäisestä lopetuksesta.

Kumma otus

- Kirjoitusoppaan sivun 52 kuvassa on kummallinen otus. Anna sille nimi ja kerro, millainen olento se on. Minne se on menossa? Mitä se tekee?

LÄHDEAINEISTOA

Kirjoitusoppaita

- Ylva Karlsson ja Katarina Kuick (suom. Sirkka-Liisa Sjöblom): *Kirjoittamisen ihanuus*
- Marko Hautala, Anne Leinonen & Mia Myllymäki (toim.): *Tuoretta verta – Kauhukirjoittajan opas*
- Saara Henriksson, Irma Hirsjärvi & Anne Leinonen (toim.): *Kummallisen kirjoittajat – Opas fiktiivisen maailman luomiseen*
- Anne Leinonen (toim.): *Kirjoita kosmos – Opas spekulatiivisen fiktion kirjoittajille*
- Stephen King (suom. Ilkka Rekiäho): *Kirjoittamisesta – Muistelmia leipätyöstä*

Loitsuja, taikuutta

- Marjut Hjelt (toim.): *Loitsujen kirja*
- Marjut Hjelt (toim.): *Pieni taikakirja*
- Merja Leppälahti: *Vahvaa väkeä. Kotimaisia uskomus- ja fantasiaolentoja*
- Lauri Simonsuuri (toim.): *Myytillisiä tarinoita*

Kummitustarinoita

- Tiina Hautalan aavekirjat *Hotellien henget*, *Aaveiden kaupunki* ja *Aaveiden Pohjanmaa*
- Ville Hytönen ja Tuulia Matilainen: *Aaveiden Eesti*
- Anneli Kanto (toim.): *Kuollut kulkee*
- Artemis Kelosaari: *Aaveiden Turku*
- Mervi Koski: *Maailman merkillisimmät kummitustarinat*
- Kirsti Mäkinen: *Kruunupäinen käärme ja muita Suomen kansan tarinoita*
- Lauri Simonsuuri (toim.): *Myytillisiä tarinoita*
- Eija Timonen: *Kummitukset kintereillä*
- Eija Timonen: *Kuu paistaa, kuollut ajaa*

Romaaneja

- Ilkka Auer: Anastasia
- Ilkka Auer: Domowik
- Max Brallier (suom. Ulla Selkälä): *Maailman viimeiset tyypit*
- Francis Marion Crowley (suom. Laura Nieminen & Johanna Vainikainen): *Ajattomat aaveet*
- Neil Gaiman (suom. Inka Parpola): *Hautausmaan poika*
- Marko Hautalan tuotanto: *Leväluhta, Kuiskaava tyttö, Kuokkamummo, Unikoira, Torajyvät, Käärinliinat, Itsevalaisevat, Kirottu maa.* (9LK, LUKIO)
- Mervi Heikkilän Louhi- trilogia: *Louhen liitto, Tuonella kulkijat, Pohjolan porteilla*
- Mervi Heikkilä & Jussi Matilainen: Kummakylä- trilogia: *Kummajaisten kylä, Kummajaisten kylän kuuma kesä, Kummajaisten kylän salaperäinen syksy*
- S. E. Hinton (suom. Lotta Sonninen): *Vampyyrin palvelija*
- Patric Karman (suom. Sami Rouhento): *Luurankopuro*-sarja
- Jukka Laajarinne: *Hurmeen maku* (YLÄKOULU, LUKIO)
- Tuulia Matilainen: *Hullu koira* (9LK, LUKIO)
- Harri Istvan Mäki: *Mörkökirja*
- Harri Istvan Mäki: *Zombikirja*
- Mikael Niemi (suom. Tuula Kojo): *Kirkon piru*
- Kristina Ohlsson (suom. Pekka Marjamäki): *Kivienkelit*-sarja
- Seita Rönkä: *Koutamäen noita*
- Antti Saarnion Aavepoika-sarja: *Aavepoika Aapeli ja Mörkölinna, Aavepoika Aapeli ja muinainen Metusalem*
- Darren Shan (suom. Kaijamari Sivill): *Darren Shanin tarina* -sarja
- Camilla ja Viveca Sten (suom. Tuula Kojo): *Synkät vedet* -sarja
- Mats Strandberg (suom. Sirje Niitepöld): *Loppu*
- Terhi Tarkiainen: *Pure mua* (LUKIO)
- Ritva Toivola: *Aavelinnut*
- Ritva Toivola: *Tuomas Karhumieli ja Anni Unennäkijä* -trilogia

Novellikokoelmia ja lyhyitä kauhukertomuksia

- Jaana Ala-Huissi & Henry Aho: *Hotelli Ikuisuus – Kauhutarinoita* (LUKIO)
- Jaana Ala-Huissi & Mervi Heikkilä: *Verikuu ja muita outoja tarinoita* (9LK, LUKIO)
- Sheridan Le Fanu (suom. Mika Kivimäki): Kertomus kummituskädestä (teoksessa *Haamutarinoita*)
- Magdalena Hai: *Haiseva käsi ja muita kauheita tarinoita Uhriniituntakaisesta*
- Hautala, Marko (toim.) & Al.: *Valkoiset varpaat – Kauhutarinoita* (9LK, LUKIO)
- Marko Hautala & Broci: *Varpaat*-sarjakuva-albumi (9LK, LUKIO)
- Heddi Böckman & Al. (suom. Katriina Savolainen, Juha Peura ja Rauma Paadar-Leivo): *Naurava kummitus*
- Markku Sadelehto (toim.)(suom. Matti Rosvall): *Wendigo ja muita yliluonnollisia kauhukertomuksia*
- Ritva Toivola: *Kummitusjuna*

Muuta

- Aaveballadeja (Musiikki-CD)
- Kimmo Vanhatalon artikkeli creepypastasta: yle.fi/aihe/artikkeli/2017/01/23/creepypasta-totuuden-jalkeisen-ajan-kauhutarinoita
- Creepypasta-sivusto (englanniksi): creepypasta.com/